

**11. SENŽERMENSKI UGOVOR I BiH  
– UGOVOR IZMEĐU SAVEZNIČKIH UDRUŽENIH  
SILA I DRŽAVE SRBA, HRVATA I SLOVENACA**  
(Saint-Germain, 10. septembar 1919. godine)

SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE, BRITANSKO CARSTVO,  
FRANCUSKA, ITALIJA I JAPAN,  
Glavne Savezničke i Udružene Sile  
s jedne strane:

i DRŽAVA SRBA, HRVATA I SLOVENACA,  
s druge strane; (...)

**Čl. 10.** – Država Srba, Hrvata i Slovenaca pristaje da za Muslimane, u koliko se tiče njihovog porodičnog i ličnog statusa, donese odredbe koje dopuštaju da se ta pitanja regulišu po muslimanskim običajima.

Vlada Srba, Hrvata i Slovenaca obavezuje se da pruži *zaštitu džamijama, grobljima i drugim verskim ustanovama muslimanskim*. Daće se sve potrebne olakšice i dozvole verskim ustanovama muslimanskim. Daće se sve potrebne olakšice i dozvole verskim zadužbinama (vakufima) i verskim ili dobrotvornim muslimanskim ustanovama, koje već postoje i Vlada Srba, Hrvata i Slovenaca neće za stvaranje novih verskih i dobrotvornih ustanova uskratiti nijednu od potrebnih olakšica, koje su zagarantovane drugim privatnim ustanovama te vrste (...)

**Čl. 204.** – 1. U slučaju da nove granice, onakve kakve su utvrđene ovim ugovorom, podele jednu administrativnu oblast koja je sama nosila teret kakvog javnog duga pravilno konstituisanog, svaki novi deo te oblasti uzeće na sebe jedan deo tog duga koji će odrediti Komisija za naknadu šteta na osnovu načela koja je član 203. ovog ugovora postavio za podelu državnih dugova. Komisija za naknadu šteta regulisaće način na koji će se to izvršiti.

Javni dug *Bosne i Hercegovine* smatraće se kao dug administrativne oblasti a ne kao javni dug nekadašnje Austro-Ugarske Monarhije.

**Izvor naveden prema:** *Ugovor o miru sa Austrijom (Senžermenski ugovor)*, Beograd 1927, 135-136, 301-302; usporediti: *Balkanski ugovorni odnosi 1876-1996*, Beograd 1998, 34-35.

**Komentar** – Rezultati Prvog svjetskog rata su sumirani na Konferenciji mira u Parizu koja je počela 18. januara 1919. Tom prilikom Kraljevina SHS je potpisala pet međunarodnih ugovora sa susjednim državama kako bi osigurala svoj položaj i granice novonastale države. Od svih tih ugovora samo se ugovor o miru sa Austrijom, potpisan 10. septembra 1919. u dvorcu Saint Germain-en-Laye, blizu Versaillesa (Senžermenski ugovor), ticao neposredno Bosne i Hercegovine. Članom 10. ovog ugovora Kraljevina SHS se obavezala da će muslimanima Bosne i Hercegovine pružiti punu zaštitu, kao i svim njihovim vjerskim ustanovama, kao što su džamije, groblja i sl., te da će osigurati sve potrebne dozvole i olakšice vjerskim ustanovama, zadužbinama (*vakufima*), kao i dobrotvornim muslimanskim ustanovama. Kraljevina SHS se dalje obavezala da će poduzeti potrebne mjere kako bi se pitanje ličnog i porodičnog statusa muslimana reguliralo po šerijatskom pravu i prema tradicionalnim muslimanskim običajima. Član 204. ovog ugovora potvrđuje teritorijalnu cjelovitost Bosne i Hercegovine kao administrativne oblasti. Ovaj ugovor je 10. maja 1920. proglašen za privremeni akt, a nakon izdavanja Vidovdanskog ustava za stalni, te je kao takav predstavljao pozitivno-pravni izvor za zaštitu manjina u jugoslavenskoj državi između dva rata.